ANG Bayan

Ispesyal nga Report

MGA KRIMEN SA GYERA NI MARCOS KAG SANG AFP

(Hulyo 2022-Hulyo 2025)

Pasiuna

Gintalana ang Agosto bilang bulan sang pagdumdom sang internasyunal nga makatawo nga layi (IHL ukon international humanitarian law), ang bugkos sang mga pagsulundan nga nagagiya sa mga gyera para segurohon ang mga kinamatarung sang mga imbolbado kag indi imbolbado sa armadong banggaan. Ginhimo ini mayor para dampigan ang kaayuhan sang mga sibilyan sa tunga sang mga armadong kagamo.

Mayor sa mga prinsipyo ang pagtuhay sa mga kombatant sa indi kombatant, pagdapat sang nagakaigo nga pwersa santo sa *proportionality*, pagtalana kon sin-o kag ano lang ang lehitimo nga target, proteksyon batuk sa pagpatay, pagkapilas kag kahalitan sa mga indi imbolbado sa inaway, pagseguro sang minimal nga kahalitan sa mga sibilyan kag ila mga komunidad kag iban pa.

Ginalapak ang mga pagsulundan nga ini sang armadong mga pwersa sang Gobyerno sang Pilipinas (GRP) sa pagpakig-away sini sa Bagong Hukbong Bayan. Sa nagligad nga 10 ka tuig lang, sa idalum sang anay rehimen Duterte kag sa subong rehimen Marcos, puluan ka rebolusyonaryo nga wala sang ikasarang nga makig-away ang hungod nga ginpatay sang mga pwersa sang Armed Forces of the Philippines (AFP). Madamo ang gindakop, gintortyur kag ginpasakaan sang mga kaso nga kriminal. May mga kababaehan nga hangaway nga gindakop kag ginhimo nga *hostage*, ang iban kaupod pati ang bata nga lapsag, agud pwersahon nga magsungka ang ila mga bana nga hangaway. Malaba man ang listahan sang pagpatay sa mga sibilyan nga ginapaguwa nga mga kombatant, mga kaso sang pagpangbomba kag pagpanggamo sa mga sibilyan nga komunidad, pwersa nga pagpasurender kag paggamit bilang mga giya ukon suluguon sa mga operasyon kombat, kag iban pa.

Wala sang kinatuhay ang subong presidente sang GRP nga si Ferdinand Marcos Jr sa ginsundan niya nga si Rodrigo Duterte sa kapintas kag kadamuon sang mga krimen sa inaway kag iban pa nga paglapas sa internasyunal nga makatawo nga layi. Halin sa maduguon nga Development

Support and Security Plan (DSSP) Kapayapaan sang rehimen Duterte, ginhimo ni Marcos ang PLEDS (Peace, Law Enforcement, Development Support) “Pagkakaisa” agud ipadayon ang brutal nga kampanya sang *gradual constriction* nga gin-adornohan sang mga deklarasyon sang "istabilidad" kag "lokal nga kalinong." Kaangay sang DSSP Kapayapaan, wala-untat sa PLEDS "Pagkakaisa" ang paglunsar sang mga lapnagon nga operasyon kombat sa mga komunidad nga ginasuspetsuhan nga may nagatindog nga "rebolusyonaryong imprastruktura." Wala pa gihapon sang puas ang pagmilitarisa sang AFP sa mga komunidad, ginatapakan ang mga kinamatarung kag kahilwayan sang mga sibilyan kag pagkuga sa ila palangabuhian, tanan sa ngalan sang "pagpugong sa pagbalik" sang hangaway sang banwa.

Ginpaguwa sang Ang Bayan (AB) ang ispesyal nga report nga ini bilang kabahin sang pagtinguha nga pasabton si Ferdinand Marcos Jr kag mga opisyal niya sa depensa kag Armed Forces of the Philippines, Philippine National Police kag paramilitar sa ila mga krimen sa inaway kag iban pa nga seryoso nga paglapas sang internasyunal nga makatawo nga layi. Nakatutok ini mayor sa mga paglapas sa mga kasugtanan kaangot sa direkta kag indi direkta nga imbolbado sa armado nga banggaan. Sakop sang report nga ini ang mga armado kag indi armado nga mga katapo sang Partido Komunista ng Pilipinas, National Democratic Front of the Philippines kag katapo sang Bagong Hukbong Bayan. Imbolbado sa mga krimen nga ini nagapanguna ang mga tropa sang 94th IB, 62nd IB, 402nd Ibde, 15th IB, 59th IB, 8th ID, 4th ID, 31st IB, kag iban pa.

Ang mas malapad nga pag-akawnt sang mga krimen sang rehimen Marcos napasulod sa semestral nga mga ispesyal nga report sang AB nga makita sa website sang PRWC: *https://philippinerevolution.nu/*. Makita man diri ang ispesyal nga report kaangot sa mga krimen sa inaway sa idalum sang rehimen Duterte.

Hungod nga pagpatay sa mga nadakop kag wala sang ikasarang makig-away

Sa lista sang AB, 78 ka mga katapo sang Partido kag katapo sang hangaway sang banwa ang hungod nga ginpatay sang mga pwersa sang AFP halin Hulyo 2022 tubtob Hulyo 2025. Taliw-as sa ginapaguwa sang militar kag ginasulit-sulit sang mga ahensya sang estado nga napatay sila sa engkwentro, halos tanan sa ila gindakop kag yara sa idalum na sang kustodiya sang militar sang patyon. Ang iban, masami nga mga pilason, napikuta kag nadakop nga buhi apang gindayunan pa gihapon nga patyon.

Dokumentado kag madamo ang makapanaysayon sa mga sirkumstansya sang mga pagpatay,subongman ang mga saksi nga wala sang natabo nga mga engkwentro sa mga lugar nga kuno natabuan. Makita man sa mga bangkay sang mga ginpatay ang mga marka sang tortyur. Pila sa ila nahimuan sang report sang awtopsiya,kon diin maathag nga sobra-sobra sila nga ginpaantus antes sila patyon.

Isa na ka tuig sadtong Agosto 5 halin sang ginmasaker sang mga soldado sa idalum sang 3rd ID ang 10 ka Pulang hangaway sa dulunan sang Antique, Aklan kag Iloilo. Suno sa mga hangaway nga nakaluwas, taliwas sa opsiyal nga report sang AFP, wala sang nahitabo nga serye sang mga engkwentro kon diin nalutos ang 11 pareho sang ginapahambog sang militar. Dako nga kabutigan ang ginsiling sang 3rd ID kag 301st Bde nga may nahitabo nga serye sang engkwentro sadtong Agosto 5, Agosto 7, Agosto 8, Agosto 15 sadtong 2024. Imbes, ang una nga engkwentro amo ang solo nga natabo (Agosto 5), kon diin namartir si Ka Amor (Benjamin Cortel). Sa higayon nga ini, nadakop ang siyam pa, gintortyur kag gindala sa lain-lain nga lokasyon agud diri patyon. Kolektibo nga ginkilala bilang mga Martir sang Agosto sang Panay sanday Vicente Hinojales (Ka Emil/Hadji), sekretaryo sang pangrehiyon nga komite sang Partido sa isla kag Ma. Conception Araneta-Bocala (Ka Concha), tagpamaba sang Partido sa Panay kag konsultant sang NDFP sa hinun-anon pangkalinong, kaupod sanday Rewilmar Torrato (Ka Mara/Minerva), Aurelio Bosque (Ka Rio/Zarco), Juvelene Silverio (Ka Porang/

Akay), Romulo Gangoso (Ka Reagan/Pedik), Jerry Tacaisan (Ka Miller), Armando Sabares (Ka Nene/Kulot) kag Jielmor Gauranoc (Ka Tango/ Doc). Nakaluwas si John Paul Capio (Ka Roling/Ronron), apang nadakop man siya samtang nagabyahe kag hungod nga ginpatay.

Tubtob subong, wala pa nakuha sang pamilya nanday Benito Tiamzon (Ka Laan) kag Wilma Tiamzon (Ka Bagong-tao) ang ila mga bangkay, pagkatapos sila nga patyon, kaupod ang iban pa nga ginkilala nga mga Martir sang Catbalogan. Gindakop ang duha, kaupod sanday Ka Yen, Ka Jaja, Ka Matt, Ka Ash, Ka Delfin, Ka Lupe kag Ka Butig sadtong Agosto 22, 2022 samtang nagabyahe halin Northern Samar padulong Catbalogan City. Ginpaantus sila kag ginpatay. Ginpasakay ang ila mga bangkay sa isa ka bangka, ginpalawod sang pila ka kilometro halin sa baybay kag diri ginpalupok. Watak-watak kag indi na makilal-an ang mga bangkay nga kinahanglan sang malaba nga proseso sang DNA *testing* agud tumuron ang pagkakilala sang mga bangkay. Ginpaguwa sang mga berdugo nga may natabo nga "lagsanay" kag nagpalupok ang mga grupo, taliw-as sa panaysayon sang mga residente sa baybay nga isa ka lupok lang ang ila nabatian. Ginhimo ang masaker kag pabula nga lukpanay sang Task Force Storm sang 8th ID kag sang Joint Special Operations Task Force-Trident, isa ka yunit nga ginhanas kag gindireksyunan sang US.

Subongman, madumduman pa sang mga abyan kag pamilya sang abogada nga si Hannah Cesista (Ka Maya), isa sa lima ka hangaway nga nadakop kag ginpatay sang mga pwersa sang 47th IB kag pulis sa Bilar, Bohol sadtong aga sang Pebrero 23, 2024, ang kapintas sang militar sa iya. Ginpatay kaupod niya sanday Domingo Compoc (Ka Laser), Parlito Historia (Ka Aldrin), Marlon Omosura (Ka Darwin) kag Alberto Sancho (Ka Juaning) nga kolektibo nga ginkilala bilang Bilar 5. Sa panaysayon sang mga saksi, ginpakamang sa lunang si Cesista agud ipaguwa nga nakig-away antes siya ginluthang. Samtang, nakuhaan sang isa ka residente sang litrato si Compoc nga buhi kag

Litrato ni Domingo Compoc samtang buhi, nga nadakpan sang mga soldado sang 47th IB.

uyat sang isa ka soldado, antes siya ginbalita nga napatay sa himo-himo nga engkwentro.

Amo man ini ang natabo kay Kaliska Dominica Peralta (Ka Rekka) nga nadakop, ginbulag sa iya mga kaupod, kag hungod nga ginpatay sang mga elemento sang 48th IB sa Quezon, Bukidnon sadtong Abril 10, 2024. Sa Bukidnon man gindakop sanday Vincent Madlos (Ka Yuno) kag asawa niya nga si Glorivic Campos Belandres (Ka Layka) satong Septyembre 1, 2022 nga nagahulat sang ila sugat sa Atugan Bridge sa Impasug-ong, apang nadakop sang mga soldado sang AFP. Ginpaguwa sila nga napatay sa isa ka engkwentro sa Capitan Bayong sa pareho nga banwa pila ka oras pagkatapos sila nga gindakop.

Si Rogelio Posadas (Ka Cocoy), sekretaryo sang pangrehiyon nga komite sang Partido sa isla sang Negros, gindakop samtang sakay sa motor nga nagabyahe sa Aranda-Hinigaran Road halin sa Isabela, Negros Occidental sadtong Abril 20, 2023, kaupod ang tatlo ka iban pa. Ginpaguwa nga napatay siya sa isa ka engkwentro sa Barangay Santol, Binalbagan sang sunod nga adlaw. Nagpaguwa pa ang mga soldado sang tatlo ka peke nga engkwentro sa katambi nga mga komunidad agud intuon ang mga residente. Amo man ang ginhimo nga palagwaon sang militar sa pagpatay nanday Nonoy Ponteras (Ka Jojo) kag Marisa Pobresa (Ka Kim), mga personel sang NDF-Negros, nga gindakop sa Bacolod City sadtong Marso 7, 2025. Ginpaguwa nga napatay sila sa isa ka engkwentro sa Caduhaan, Cadiz City sang sunod nga adlaw.

Samtang, wala sang patugsiling nga ginpatay ang tigpamaba sang BHB-Negros Island nga si Romeo Nanta (Ka Juanito Magbanua) sadtong Oktubre 10, 2022 pagkatapos siya dakpon sa Carabalan, Himamaylan City. Isa pa ka personalidad, ang mamamalaybay nga si Ericson Acosta (Ka Fredo), ang ginpatay sang mga soldado sa ginatineran niya nga balay sang mangunguma sa Camansi, Kabankalan City sadtong Nobyembre 30, 2022. Ginpatay man sang mga berdugo ang kaupod niya nga lider-mangunguma nga si Joseph Jimenez. Tanan sila ginpaguwa sang AFP nga napatay sa engkwentro.

Apat ka balatianon nga Pulang hangaway ang wala sang patugsiling nga

ginpatay sang mga elemento sang 94th IB sa Barangay Santol, Binalbagan sadtong Hulyo 6, 2022. Wala sang tindog nga makig-away sanday Roel Ladera (Ka Jack), Nikka Dela Cruz (Ka Chai), Alden Rodriguez (Ka Rocky) kag Roel Deguit (Ka Caloy) sang paarakan sang mga soldado ang ginatineran nila nga payag. Pilason naman sanday Mario Baldusa (Ka Jekoy) kag Janhel Sarsa (Ka Jorge) sang patyon sila sang 62nd IB sa Quintin Remo, Moises Padilla sadtong Nobyembre 28, 2022.

Nagabyahe naman ang lima ka hangaway sang BHB sang ginbanggaan ang ila ginasakyan nga traysikol kag palukpan ini sang mga elemento sang 47th IB sa Barangay Tabugon, Kabankalan City sadtong Septyembre 21, 2023. Gilayon nga napatay sa madamol nga bolyum sang lukpanay ang mga Pulang medik nga sanday Bobby Pedro (Ka Rekoy), Mario Mullon (Ka Goring) kag Janice Flores (Ka Joyce), kaupod ang magtiayon nga sanday Alejo delos Reyes (Ka Bravo) kag Melissa dela Peña (Ka Diane) nga sadto anum na ka bulan nga nagabusong. Napatay man ang drayber sang traysikol nga si Robin Gaitan. Tanan sila indi armado kag wala naga-aksyon nga makig-away.

Amo man ini ang natabo sa kaso nanday Ariel Arbitrario (Ka Karl), Danielle Marie Pelagio (Ka Seed) kag Erin Sagsagat (Ka Jorly) nga ginpatay sang mga soldado sang 502nd IBde sa Peñablanca, Cagayan sadtong kaagahon sang Septyembre 11, 2024. Gindakop kag ginpatay sila pagkatapos paantuson. Duha ka adlaw pa ang nag-agi sang ginpatuhaw sang militar ang bangkay ni Arbitrario, isa sa mga konsultant sang NDFP sa hinun-anon pangkalinong kag sadto nagatindog nga sekretaryo sang pangrehiyon nga komite sang Partido sa Cagayan Valley.

Sa Southern Tagalog, ginpatay sang mga elemento sang 59th IB kag MIG-4 si Isagani Isita (Ka Ringo) sadtong Hulyo 30, 2023 sa Sariaya, Quezon kag ginsiling nga "nagbato" samtang ginaserbehan sang mandamyento de aresto. Gindakop kag ginpatay sanday Jethro Isaac Ferrer (Ka Pascual) kag Peter Rivera (Ka Rochie) sadtong Nobyembre 13, 2023 samtang nagahilikuton masa sa Gloria, Oriental Mindoro. Sa Rizal, nadakop kag ginpatay sang mga soldado sang 80th IB ang nagapaayo nga si Wally Collandes Agudes (Ka KM) sadtong Hulyo 18, 2024 sa ginatineran niya nga balay sa banwa sang Rodriguez.

Wala lang gintortyur kundi ginpilit pa nga mag-giya sa operasyon kombat si Rafael Zambrano (Ka Dodong), antes siya gindayunan nga patyon sang mga soldado sang 37th IB sadtong Oktubre 8, 2023. Ginpatay siya sa Kalamansig, Sultan Kudarat. Sa Sultan Kudarat ginpatay man sanday Indot Dulunan (Ka Dennis), Sep Kasa (Ka Ho), Allan Dalimbang (Ka Duran), Annabel Talon (Ka Elena), kag isa ka ginkilala nga Ka Pogi, kaupod ang sibilyan nga si Gerry Kasa, sadtong Nobyembre 22, 2023 sa Barangay Chua sa banwa sang Bagumbayan. Suno sa mga saksi, nagsungka ang lima pagkatapos nga mapalibutan. Ginpangluthang sila sang malapitan.

Sa Leyte, ginpatay sanday Juanito Selleca Jr (Ka Tibor), Sadam Paclita (Ka Dimple) kag Lino Delante (Ka Dodong) samtang nagapaayo sa Cogon, Carigara sadtong Hunyo 17, 2025.

Mga retirado nga kadre kag mga balatianon sanday Rodrigo Mejica Lorezo (Ka Akag) kag Delia Rosco Rotalano (Ka Mema) sang patyon sa San Jose de Buan sa Samar sadtong Agosto 7, 2022.

Sa Kabankalan City, ginpatay sang 94th IB si Arjen Mahinay (Ka Nonong), isa ka pasyente nga nagapaayo sa *stroke*, kag ang kaupod niya nga medik nga si Junjun Callet (Ka Ruben) sa Barangay Oringao sadtong Pebrero 4, 2022. Indi na makabangon si Anthony Curson (Ka Miguel) tungod sa balatian sa kidney sang patyon siya sang 62nd IB sa Budlasan, Canlaon City sadtong Abril 28, 2023.

Napilasan sa inaway si Alvin Bayno (Ka Dagger), nga imbes nga bulngon sang pauna nga pagbulong, ginpatay sa Banog-banog, Isabela, Negros Occidental sadtong Mayo 20, 2023. Pilason man sa inaway si Marvic Ebarle (Ka Bryan) nga gindayunan nga patyon sang mga tinawo militar sa Montilla, Moises Padilla sadtong Hunyo 20, 2023. Isa ka kilometro halin sa natabuan sang engkwentro sa tunga sang BHB-Negros kag 62nd IB, nadakop ang pilason nga si Tony Pahayahay (Ka Pidol) sa Humayhumay, Guihulngan City. Gilayon siya nga ginpatay sang mga soldado.

Pilason man sa inaway si Alvin Lumagsao Sinsano (Ka Zian) sang patyon siya sang mga elemento sang 15th IB sa Barangay Camindangan,

Sipalay City sadtong Agosto 1, 2024. Antes sini, sadtong Hulyo 29, 2024, ginkuha sang 15th IB ang sadto indi armado nga si Reggie Fundador (Ka Tata) sa amo man nga barangay. Pagka-aga, nakita na lang ang iya bangkay sa alagyan sa Crossing Magtanday sa barangay. Makita sa iya bangkay ang mga marka sang tortyur.

Buhi pa si Rodbey Lumanog (Ka Wanny) sang dakpon sa Barangay Camindangan, Sipalay City sadtong Enero 10, 2025 pagkatapos maka-engkwentro ang iya yunit kag mga soldado sa amo nga barangay. Gintortyur siya antes patyon. Sadtong Oktubre 31, 2024, nadakop man nga buhi si Alvin Panoy (Ka Belmar) sa isa ka engkwentro sa tunga sang yunit sini kag sang 12th IB sa Libacao, Aklan. Wala pa nakapalayo ang iya ka-yunit kag nabatian pa ang iya singgit antes siya ginpaarakan sang bala samtang daw nagahinugyaw ang mga soldado kag nagasinggit sang "Happy new year!"

Nadakop samtang nagahilikuton masa kag ginpatay sa Leon, Iloilo sanday Jenny Fariolan (Ka Hope) kag John Eric Talibo (Ka Blue) sang 61st IB kag 301st IBde sadtong Hulyo 19, 2024. Subongman, nadakop samtang nagasag-ob sang tubig si Henry Casido (Ka Nico) sang patyon siya sang 94th IB sa Barangay Oringao, Kabankalan City sadtong Pebrero 4, 2023.

Gin-abdak sa isa ka ospital sa Misamis Oriental ang retirado nga mga kadre nga sanday Rudy Garay (Ka Dano) kag Rosalie Caindoy (Ka Zig). Ginpatay sila kag ginpatuhaw ang ila mga bangkay sa San Juan, Bayugan City sadtong Marso 26, 2023. Amo man ang kaso sang retirado nga kadre nga si Emanuel Llanos Anob, nga gin-abdak sa higad sang haywey sa Butuan City, ginpatay kag ginpaguwa nga napatay sa isa ka engkwentro sa dulunan sang Barangay Umalag kag Castillo sa San Miguel, Surigao del Sur. Ginpatuhaw sang mga soldado ang iya bangkay sa isa ka punerarya sa Bayugan City.

Sadtong Abril 4, 2023, ginpaulanan sang bala ang kadre sang komite sang Partido sa isla sang Bohol nga si Manuel Tinio (Ka Dodie) samtang nagabyahe sa dulunan sang San Miguel kag Ubay sa Bohol. Nakaagum siya sang pito ka igo sang bala sa lawas nga kabangdanan sa gilayon niya nga kamatayon.

Pag-abdak kag pwersa nga pagkadula

Kadungan sa mga pagpatay ang mga pag-abdak kag pwersa nga pagkadula sang mga rebolusyonaryo, pati ang mga sibilyan nga kaupod nila samtang nagabyahe, nagapabulong ukon nagapahuway.

Tubtob subong, wala pa ginpatuhaw sang mga soldado sanday Lynn Grace Marturillas, Renel Delos Santos kag Denald Mialen, nga kaupod sa pagbyahe ni Rogelio Posadas sang siya abdakon sa kadalanan padulong sa Hinigaran sa Negros. Isa ka organisador sang mangunguma si Marturillas, samtang drayber sang gin-arkilahan nila nga motorsiklo sanday Delos Santos kag Mialen.

Wala pa gihapon makita si Ariel Badiang (Ka Paolo), isa ka kadre sang komite sang Partido sa Southern Mindanao, nga gin-abdak sang mga soldado sa Manolo Fortich, Bukidnon sadtong Pebrero 2, 2023.

Sa Mindoro Occidental, nabihag kag wala na ginpatuhaw ang *hors de combat* nga si Sonny Rogelio (Ka Ed) kag ang kaupod niya nga si Sonny Sambutan (Ka Omeng). Nabulag ang duha sang maka-engkwentro sang ila yunit ang mga soldado sang 10th Special Action Battalion kag 76th IB sadtong Oktubre 17, 2023 sa banwa sang Bongabong.

Seryoso nga paglapas sa mga proteksyon sang mga nagabusong, bag-o nga iloy kag ila mga lapsag

Tatlo ka kaso sang pwersa nga pag-abdak sang kababaehan nga nagabusong nga naka-*medical leave*, duha ka bag-o nga iloy kag ang ila mga lapsag ang nadokumento kag ginbalita sang AB. Malubha nga paglapas sang AFP indi lang ang iligal nga sekreto nga detensyon sang mga nagabusong, kundi pati ang pagkidnap sang ila mga lapsag kag paggamit sa ila bilang hosteyds agud pasungkaon ang amay ukon iloy sang Pulang hangaway.

Pito ka bulan nga nagabusong si Cherilyn Rebita (Ka Jan) sang dakpon siya, kaupod si Jacklyn Egtob (Ka Jane), isa ka hangaway nga pilason, sa

ginatineran nila nga balay sa Surigao del Norte sadtong Agosto 22, 2022. Sekreto sila nga ginbilanggo sa isa ka “safehouse” sang militar sa Ata-atahon sa banwa sang Nasipit, Agusan del Norte. Diri sulit-sulit sila nga ginpaidalum sa interogasyon sang mga opisyal sang 402nd IBde kag mga nagpakilala nga tinawo sang “OPPAP,” kaupod ang isa ka "nagsungka" nga Pulang hangaway nga si “Dagat” Rabanes. Sa sekreto nga detensyon nga ini nagbata si Rebita sang babaye nga lapsag nga ginpangalanan niya nga si Baby Rhea. Pila ka semana pa lang si Baby Rhea sang pilit siya nga ginbulag sa iloy para himuon nga *hostage* sa padihot nga pagpasurender sa iya amay nga isa man ka hangaway. Ginhatagan man sang "misyon" si Egtob nga pasungkaon ang iya utod nga hangaway.

Sa pagbalik nanday Rebita kag Egtob sa ila yunit agud ipatuman ang ila "misyon," duha pa ka nagabusong ang gin-abdak sang amo man nga yunit-militar. Ginkidnap sanday Aurily Havana (Ka Laiza) kag si Jennifer Binungkasan (Ka Laile) sadtong Nobyembre 3, 2022 sa isa ka haywey sa Butuan City sang amo man nga elemento sang 402nd IBde nga nagdulong nanday Rebita kag Egtob sa lugar.

Nabawi sang pamilya Rebita si Baby Rhea, duha ka bulan pagkatapos nila nga igiit nga ang makatarungan nga lugar sang lapsag sa iya mga himata.

Duha man ka nagabusong, sanday Jing Villacarillo (Ka Aubrey) kag Ka Sara ang gin-abdak sang mga elemento sang 11th 1B sa ginapahuwayan nila nga lugar sa Siaton, Negros Oriental sadtong Disyembre 18, 2023. Wala patugsiling nga ginpaidalum sila sa tortyur sa pihak sang sensitibo nila nga kahimtangan. Pwersa sila nga ginpasurender kabaylo sang makatawo nga pagtratar.

Sa Samar, sadtong Marso 2023 ginkidnap kag sekreto nga ginbilanggo ang duha ka bag-o nga iloy kag ila mga bag-ong bun-ag nga lapsag, kaupod ang iban pa sa kampo sang 8th ID sa Barangay Maulong, Catbalogan. Indi sila mabisita sang mga himata, kag wala sang ligal nga representasyon. Indi magnubo sa 10 ang biktima sang sekreto nga detensyon sa amo nga kampo nga nag-agum sang emosyonal, pisikal kag mental nga tortyur sang berdugo nga mga soldado. Padayon sila nga gina-deteni nga wala sang maathag nga rason ukon napasaka nga kaso. Uyat sang 8th ID si Mariel Rebato kag bag-ong bun-ag pa lang niya nga lapsag, kag

si Monica Ogacho kag ang bag-ong bun-ag niya nga lapsag. Kaupod nila nga ginpriso sanday Marygrace Tambis Bicina, Renato Chokoy Rufo kag tatlo pa nga gin-abdak sang militar sadtong Marso 2023. Ang pila sa mga biktima gin-abdak sang mga soldado halin sa ila nga gina-arkilahan nga balay sa Calbayog City sadto pang Disyembre 2022.

Pagdakop, pagpasaka sang himo-himo nga kaso kag pwersa nga pagpasurender

Anum ka konsultant sang National Democratic Front of the Philippines sa hinun-anon pangkalinong ang gindakop, ginpasakaan sang mga himo-himo nga mga kaso kag ginbilanggo sang rehimen Marcos halin sang magpungko ini sa poder. Sa ulihi nga lista sadtong Hunyo 2025, indi magnubo sa 15 ka konsultant kag iban pa nga personel sang NDF ang nabilanggo sa lain-lain nga bilangguan sa pungsod. May kalapasan ang ila pagdakop kag ang pagpasaka sa ila sang mga kasong kriminal sa Joint Agreement on Safety and Immunity Guarantees (JASIG), isa sa sandigan nga mga kasugtanan sa hinun-anon pangkalinong, nga ginpirmahan sang GRP kag NDFP sadtong 1995.

Gin-aresto si Ruben Saluta kag ang iya asawa nga si Presentacion Cordon-Saluta, kag ang kaupod nila sa balay nga si Yvonne Losaria sa Labangal, General Santos City sadtong Enero 30, 2023. Ginpasakaan si Saluta sang himo-himo nga kasong pagpatay, samtang kaso nga rebelyon ang ginpasaka batuk nanday Cordon-Saluta kag Losario. Magluwas ini sa kaso nga *illegal possession of firearms* halin sa "ebidensya" nga anum ka matag-as nga kalibre nga armas, bala kag iban pa nga gamit-militar nga gintanum sang nag-aresto nga tim sa ila ginapuy-an. Mga tigulang na kag may mga balatian ang magtiayon nga Saluta. May seryoso nga balatian man nga ginabatyag ang kaupod nila nga si Losaria.

Sa hangyo sang mga otoridad sang Pilipinas, gin-aresto sa Langkawi, Malaysia sadtong Abril 1 si Eric Jun Casilao, konsultant sang NDFP para sa Reciprocal Working Committee on the Comprehensive Agreement on Socio Economic Reforms (CASER). Gin-deport siya halin sa Malaysia sadtong Abril 18, 2023, gindeklarar nga "terorista" kag ginparada nga daw kriminal sa Ninoy Aquino International Airport.

Sadtong ikaapat nga kwarto sang 2024, sunod-sunod nga gindakop sang rehimen ang apat ka konsultant sa lain-lain nga lugar. Gindakop sang 10th ID si Porferio Tuna (Ka Simon Santiago) sa Tagum City sadtong Oktubre 2, 2024. Gindala siya sa kampo sang 10th ID kag pilit nga ginpasungka agud baliskaron ang iya pangpulitika nga panindugan. Sadtong Oktubre 21, 2024, gindakop si Simeon Naogsan (Ka Filiw) sa Bacarra, Ilocos Norte kon diin siya nagapaayo sa ginabatyag nga balatian. Duha ka adlaw pagkatapos sini, ginsulod sang mga ahente sang militar kag pulis ang ginatineran nga balay sa Quezon City kag gindakop si Wigberto Villarico, pati ang kaupod niya sa balay nga si Marjorie Lizada.

Sadtong Disyembre 5, 2024, ginsulod sang mga ahente sang militar kag pulis ang ginateneran nga balay ni Tomas Dominado sa Iloilo City. Gindakop siya kag ang iya *caregiver* nga si Jofel, kag ginsaylo sa prisohan sa indi makatawo nga mga kondisyon. Paralisado kag madamo sang ginabatyag nga balatian si Dominado, dugang sa naagyan niya nga *stroke* sadtong nagligad nga tuig. Sa detensyon, gindingot sa iya ang nagakadapat nga atensyon medikal, nga mas nga nagpalala sa makaluluoy niya nga kahimtangan. Nadala lang siya sa ospital pagkatapos nga magiit sang iya mga anak kag abogado.

Samtang, kaugalian na sang AFP ang mang-abdak sang mga Pulang hangaway, ibutang sila sa sekreto nga bilangguan agud piliton nga magsungka kag talikdan ang ila ginapakig-awayan. Isa diri si Gerald Gestole, katapo sang BHB-Sorsogon nga nagapabulong, nga gin-abdak sa San Pedro, Laguna sadtong Nobyembre 11, 2024. Nakaagum sang pagpanghadlok kag intimidasyon ang iya pamilya sang pangitaon nila si Gestole sa pulis kag kampo militar. Sang ulihi ginpasugtan si Gestole nga mag-kontak sa iya pamilya, nga nagsiling nga kaupod siya sa iban pa nga "nagsungka" nga yara sa kustodiya sang militar. Wala ginpasugtan ang iya pamilya nga magbisita ukon bisan ipahibalo ang iya nahamtangan.

Gin-abdak man si Rachel Dahoyla Santillan, nga ginkilala bilang kadre sang Partido, samtang nagabyahe sa Bukidnon. Ginpaguwa nga naaresto siya sa Bumbaran (subong Amai Manabilang) sa Lanao del Sur sadtong Septyembre 4, 2022. Ginpilit siya nga magsurender antes ginhilway.

Pagpangpwersa, indi makatawo nga detensyon kag pagtratar

Sa Southern Tagalog, isa ka pilason nga Pulang hangaway ang nadakop sang 85th IB pagkatapos ang inaway sa San Francisco, Quezon sadtong Nobyembre 30, 2022. Imbes nga dapatan sang bulong, ginparada siya nga daw tropeyo sa *social media*.

Isa man ka gin-akusaran nga hangaway ang padayon nga ginpriso sa indi makatawo nga kondisyon sa Laguna Provincial Jail sa banwa sang Sta. Cruz sa amo nga probinsya. Ginsaylo si Acer Tucerbo, gina-akusaran nga platun lider sang BHB sa Matuguinao, Western Samar sadtong Pebrero 12, 2023.

Pagtampalas sa mga bangkay

Siyam ka insidente sang pagtampalas sa bangkay sang mga kadre kag hangaway ang nalista sang AB sa nagligad nga tatlo ka tuig. Tatlo sa pinakalala nga kaso amo ang pagtampalas sa bangkay sang mga kaupod nga nadakop kag hungod nga ginpatay, lakip ang mga bangkay sang mga Martir sang Catbalogan, Bilar 5 kag sang magtiayon nga Madlos kag Belandres.

Sa Sultan Kudarat, gintampalas sang mga pulis kag soldado ang bangkay ni Emmanuel Fernandez (Ka Ampog) nga ginbilin sang mga medik sa isa ka payag agud makuha sang iya pamilya sa Sen. Ninoy Aquino sadtong Oktubre 30, 2022. Napatay sa balatian sa sulod sang yunit sang BHB si Fernandez, kag ginpakamaayo sang mga Pulang medik nga isaylo ang iya bangkay sa pamilya agud malubong. Sang mabalitaan sang lokal nga pulis, ginpahibalo ini sa 603rd IBde nga nagkadto sa lugar kag ginkawat ang bangkay. Ginpaguwa nila nga napatay sa engkwentro agud makuha ang patong sa iya ulo. Si Fernandez sekretaryo sang pangrehiyon nga komite sang Partido sa Far South Mindanao sa panahon nga ini kag katapo sang Komite Sentral.

Sa Batangas, gintampalas sang 59th IB ang mga bangkay sang mga napatay sa inaway sadtong Disyembre 17, 2023 nga sanday Maria Jetruth Jolongbayan (Ka Orya), Alyssa Lemoncito (Ka Ilaya), Precious Alyssa Anacta (Ka Komi), Joy Mercado (Ka Kyrie), kag Leonardo Manahan (Ka Mendel). Ginpabayaan sang mga soldado nga mabulad sa adlaw ang ila mga bangkay kag madugay nga ginpabayaan sa natabuan sang inaway. Tungod sini, halos indi na makilal-an ang pito ka bangkay tungod wasak na ang ila mga nawong, gina-ulod kag naghabok na ang ila mga lawas, kag malangsa na ang baho sang mga ini.

Mga tinawo man sang 59th IB ang imbolbado sa pagtampalas sa mga bangkay nanday Gladys Cassandra "Ka George" Mendoza (25), Jethro Royce "Ka Alex" Magtira (21) kag Jian Markus "Ka Reb" Tayco (23) nga napatay sa inaway sadtong Hunyo 23, 2024 sa Tuy, Batangas. Ginbulad kag ginpabayaan nga maagnas ang ila bangkay nga indi na makilal-an tungod naghabok na ang ila mga nawong kag lawas.

Sa Capiz, gintadtad sang bala sang mga soldado halin sa 12th IB ang patay nga lawas ni Jyrel Katipunan (Ka Jason), isa ka Pulang hangaway nga napatay sa inaway sadtong Disyembre 9, 2024. Amo man ini ang ginhimo sang mga soldado sa bangkay ni Onal Osia Balaoing (Ka Puket) sa Balbalan, Kalinga pagkatapos siya napatay sadtong Disyembre 17, 2023. Ginpaarakan nila ang bangkay tubtob maglabog ang tinae kag utok. Ginbali-bali man sang mga soldado ang madamo nga bahin sang iya kamot kag tiil.

Paggamit sang *disproportionate* ukon sobra-sobra nga pwersa

Lapas sa prinsipyo sang *proportionality*, nagagamit ang mga pwersa sang 250-libras kag 500-libras nga mga bomba nga ginahulog halin sa mga *fighter jet* para wasakon ang temporaryo nga kampo sang BHB. Kinaandan nga ginarason sang mga soldado sa paggamit sini ang peke nga estorya nga pang-away nila ini sa mga *command detonated explosives* (CDEx) sang hangaway sang banwa. Resulta sang mga bomba nga ini ang pagkawatak-watak sang mga kalawasan sang

mga hangaway, pagkawasak sang kagulangan kag ulumhan, kag pagluntad sang kahangawa sa mga sibilyan nga komunidad.

Indi magnubo sa tatlo ka insidente sang pagpangbomba ang nagresulta sang grabe nga kahalitan sa napatay nga mga hangaway

Isa diri ang paghulog sang indi magnubo sa siyam ka bomba sa Las Navas, Northern Samar sadtong kaagahon sang Nobyembre 23, 2022. Kadungan sang mga dalagko nga bomba, gin-istraping sang mga helikopter kag gin-kanyon sang mga 105 howitser ang temporaryo nga ginakampuhan sang BHB. Anum ka hangaway ang napatay, lakip si Helenita Pardalis (Ka Elay), nga sadto sekretaryo sang panghiyon nga komite sang Partido sa Eastern Visayas kag katapo sang Komite Sentral. Sa mga litrato nga nakuha sa natabuan, makita ang sobra-sobra nga igo sa ulo, lawas kag *internal organs* sang mga hangaway. Nagtuga man sang buho nga may kalabaon nga tatlo ka metro kag kadalumon nga duha ka metro sa duta ang mga bomba nga ginhulog.

Indi magnubo sa lima ka katapo sang BHB sa Anticala, Butuan City, ang gilayon nga napatay sa sobra-sobra nga kusog sang lima ka 500-libra nga bomba nga ginhulog sang mga eroplano nga Super Tucano sang AFP sa temporaryo nga kampo sang hangaway sang banwa.

Sa Bukidnon, 10 ka hangaway ang napatay sang hulugan sang apat ka bomba sang Tactical Air Wing sang 4th ID ang temporaryo nga kampo sang hangaway sa Barangay Can-ayan, Malaybalay City sadtong Disyembre 25, 2023. Sobra-sobra kag patarasak ang pagpanghulog sang pila ka 250-libra nga bomba, nga nagsabwag sang teror sa pumuluyo sang probinsya.

MGA KRIMEN SA INAWAY SANG REHIMEN US-MARCOS

(Hulyo 2022-Hulyo 2025)

HUNGOD NGA GINPATAY

GIN-ABDAK KAG GINDULA

GINDAKOP KAG INDI MAKATAWO NGA DETENSYON

PAGPAMWERSA KAG INDI MAKATAWO NGA DETENSYON

INSIDENTE SANG PAGGAMIT SANG SOBRA-SOBRA NGA KUSOG

GINDAKOP, GINPASAKAAN SANG HIMO-HIMO NGA KASO KAG PWERSA NGA PAGPASURENDER

MGA KONSULTANT SANG NDFP NGA HUNGOD NGA GINPATAY:

(Hulyo 2022-Hulyo 2025)

Benito Tiamzon

Wilma Tiamzon

Concha Araneta

Ericson Acosta

Rogelio Posadas

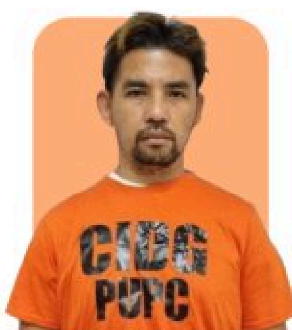
Ariel Arbitrario

MGA KONSULTANT SANG NDFP NGA GINDAKOP KAG GINBILANGGO:

(Hulyo 2022-Hulyo 2025)

Ruben Saluta

Eric Casilao

Simeon Naogsan

Wigberto Villarico

Tomas Dominado

Porferio Tuna